

७० वर्षाणाम् अधिकवयसः
पेन्शनभोक्तारः ४० दिवसेषु
पूर्णावशिष्टांशं प्राप्स्यन्ति मुख्यमंत्रिणा
सुखसुना बिलासपुरे कृता घोषणा

सरदार पटेल विश्वविद्यालयः मंडी
इत्यस्य प्रथम अंतर- महाविद्यालयः
एथलेटिक्स मेलनस्य भव्यः शुभारम्भः

महाराष्ट्रसर्वकारस्य कौशलविकासः,
जीविका, उद्यमिता एवं नवीनताविभागाय
कविकुलगुरु-कालिदाससंस्कृत-
विश्वविद्यालयेन द्वौ पाठ्यक्रमौ निर्मितौ

सुभाषितम्

गुणा गणज्ञेषु गुणा भवन्ति,
ते निर्गुणं प्राप्य भवन्ति दोषाः।
सुखाद्यतोयाः प्रभवन्ति नद्यः,
समुद्रमासाद्य भवन्त्यपेयाः।।
(हितोपदेश, प्रस्ताविका- ४७)

अर्थात्- अर्थात्- गुणीजनो के पास
गुण, गुण ही बने रहते हैं, वे ही गुण
निर्गुण मनुष्य के पास जाकर दोष
रूप में परिणत हो जाते हैं। जैसे
नदियों का जल पीने योग्य होता है,
पर जब वे नदियां समुद्र में जाकर
मिल जाती हैं तो उनका जल खारा
होने के कारण अपेय हो जाता है

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

१०० ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्मा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यावहारसंकेतः-१७७१११

संकेतः- प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

भारत-अर्जेंटीना-देशयोः मध्ये
वर्षत्रयस्य कार्ययोजनायां
हस्ताक्षरं सञ्जातम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - भारत-
अर्जेंटीना-देशयोः मध्ये द्वैपक्षिक-
कृषि अनुसंधान-प्रौद्योगिक्याः
आदानप्रदानाय नवदेहल्यां वर्षत्रयस्य
कार्ययोजनायां हस्ताक्षरं सञ्जातम् ।
भारतीय कृषि अनुसंधान परिषदः
अपि च अर्जेंटीना-देशस्य राष्ट्रिय-
कृषि-तन्त्रज्ञान-संस्थानस्य मध्ये
हस्ताक्षरिता एषा कार्ययोजना
प्राकृतिक-संसाधन प्रबन्धनम्, शून्य-
कृषिः, यान्त्रिकीकरणं, सूक्ष्म-सिञ्चनं,
उर्वरकम् चेत्यादीनां सुस्थिर-कृषि-
विज्ञानस्य क्षेत्रे सहयोगं स्थापयति ।

भारत-इथियोपिया-देशौ परस्परं अष्ट- सन्धिपत्राणि हस्ताक्षरितवन्तौ

हिमसंस्कृतवार्ताः -

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इथियोपिया-देशस्य अदिस-
अबाबा-नगरे संसदः संयुक्तसम्मेलनम्
सम्बोधितवान् । प्रधानमंत्री अवदत् यत्,
भारतं इथियोपिया इत्येतौ सम्मिल्य विश्वदृष्टिं
धारयतः यत्र ग्लोबल-साउथ इत्येतत्
कस्यापि विरुद्धं न, अपितु सर्वेषां कृते
समुद्भवति । सः अवदत् यत्, ग्लोबल-
साउथ इतीदं स्वकीयं भाग्यं लिखति ।
श्रीमोदी अवदत् यत्, भारतम् इथियोपिया
च क्षेत्रीयशान्त्यै सुरक्षायै च स्वाभाविक-
सहभागिनौ स्तः, अपि च लोकतन्त्रे तयोः
जीवनमार्गम् अस्ति । ततः परं प्रधानमन्त्री
स्वकीयायाः त्रि-राष्ट्रयात्रायाः अन्तिम
चरणे ओमान्-देशं प्रति प्रस्थितवान् ।
आफ्रिका-देशस्य द्विविदसीय-यात्रायाम्
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अदिस् अबाबा-

नगरे इथियोपिया-देशस्य समकक्षीयेन
अबी-अहमद्-अली इत्यनेन सह विस्तृतं
वार्तालापम् अकरोत् । भारत-इथियोपिया-
देशयोः ऐतिहासिक-सम्बन्धाः
सामरिकसहभागित्वरूपेण वर्धितवन्तः सन्ति
। उभयदेशौ अष्टसंख्याकेषु एम्. ओ.यू.
इत्येतेषु अपि हस्ताक्षराणि कृतवन्तौ, येषु
'स्ट्रेटिजिक पार्टनरशिप' इत्यस्मिन्
सम्बन्धानां उन्नतीकरणम् अपि अन्तर्भवति
। भारत-इथियोपिया-सहभागित्वस्य
सुदृढीकरणाय तस्य योगदानस्य कृते,
वैश्विक राजनीतिज्ञरूपेण तस्य दूरदर्शी-
नेतृत्वस्य च कृते प्रधानमन्त्रिणे नरेन्द्रमोदिने
इथियोपिया-देशस्य सर्वोच्चपुरस्कारं 'द ग्रेट्
आनर् निशान् आफ् इथियोपिया' इत्येतत्
सम्मानं इथियोपिया-देशस्य प्रधानमन्त्रिणा
प्रदत्तम् ।

भारत-परिवर्तनार्थं परमाणु-ऊर्जायाः सुस्थिर-उपयोगः तथा प्रगति- विधेयकम्, 2025 इत्येतत् लोकसभायां चर्चितुं, अंगीकर्तुं च स्वीकृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः -

भारत-परिवर्तनार्थं
परमाणु ऊर्जायाः सुस्थिर-उपयोगः तथा
प्रगति-विधेयकम्, 2025 इत्येतत्
लोकसभायां चर्चितुं, अंगीकर्तुं च स्वीकृतम्
अस्ति । देशवासिनां कल्याणार्थं परमाणु
ऊर्जायाः आयनीकरण-विकिरणस्य च

विकासः अस्य विधेयकस्य लक्ष्यम् अस्ति।
अस्य सुरक्षितोपयोगाय सुदृढ-विनियामक-
संरचना अपि प्रदातुं प्रयतते । विधेयकं
परमाणु ऊर्जा-विनियामक-मण्डलस्य,
परमाणु ऊर्जा-निवारण-परामर्श-परिषदः च
स्थापनं कर्तुं प्रयतते। विधेयकम्
उपस्थापयन् परमाणु ऊर्जा-राज्यमन्त्री डा.
जितेन्द्रसिंह-वर्यः अवदत् यत्, सम्पूर्णं विश्वं
स्वच्छ ऊर्जा प्रति गच्छत् अस्ति, तथा च
सर्वकारेण सप्तचत्वारिंशदुत्तर-
द्विसहस्रताम्ब-पर्यन्तं शत-गीगावाट्-
परिमितस्य परमाणु ऊर्जा क्षमतां प्राप्तुं
लक्ष्यम् निर्धारितम् अस्ति।

आधारकार्ड-धारकाणां दत्तांशनिमयानां किमपि उल्लङ्घनं न अभवत् - केन्द्रसर्वकारः

हिमसंस्कृतवार्ताः - केन्द्रसर्वकारः अवदत् यत् अद्यपर्यन्तं भारतीय-विशिष्ट-परिचय-प्राधिकरणस्य
(यू. ए. डी. आई. ऐ.) डेटाबेस् इत्यस्मात् आधार कार्ड-धारकाणां दत्तांशनिमयानां किमपि उल्लङ्घनं
न अभवत् । सूचनाप्रौद्योगिकी इत्यस्य विभागस्य राज्यमन्त्री जितिन प्रसादः अद्य लोकसभायां एकस्य
प्रश्नस्य लिखिते प्रत्युत्तरे एतत् संसूचितवान् । सः अवदत् यत् आधारः विश्वस्य बृहत्तमा बयोमेट्रिक्-
परिचय-व्यवस्था अस्ति यत्र प्रायः चतुस्त्रिंशदधिक-एकशत-कोटिजनाः जीवन्तः आधारधारकाः
सन्ति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी स्वकीयायाः
देशत्रयस्य यात्रायाः अंतिमचरणे
ओमान्देशस्य मस्कटनगरं प्राप्तवान्
हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी जोर्डान-इथियोपिया-देशयोः
यात्रां समाप्य अनन्तरं राष्ट्रत्रयस्य
यात्रायाः अन्तिमे चरणे ओमान्-देशस्य
राजधानीं मस्कट्-नगरं प्राप्तवान्।
ओमान्-राष्ट्रस्य राज्यप्रमुखस्य सुल्तान्-
हैथम्-बिन्-तारिक इत्यस्य आमन्त्रणेन
प्रधानमन्त्री ओमान्-देशं समागच्छत् ।
प्रधानमन्त्री मस्कट्-नगरे ओमान्-
देशस्य भारतीय राजदूतेन जी. वी.
श्रीनिवासेन सह वार्तालापम् अकरोत्।
श्रीनिवासः अवदत् यत् उभयदेशौ
आतङ्कवादस्य सर्वविधरूपाणां निन्दार्थं
कुर्वन्तौ, एतत् विरुद्धं युद्धं कर्तुं परस्परं
सङ्कल्पितौ स्तः। सामरिकदृष्ट्या अपि
उभौ परस्परं अतीव महत्त्वपूर्णौ स्तः।

बाङ्गलादेशे सतत-पतनशीलस्य सुरक्षा-वातावरणस्य विषये भारतस्य प्रबल-चिन्तां प्रकटिता विदेशमन्त्रालयेन

हिमसंस्कृतवार्ताः - भारते
बाङ्गलादेशस्य उच्चायुक्तं रियाज्-
हिमदुल्ला इत्येतम् आहूय बाङ्गलादेशे
सतत-पतनशीलस्य सुरक्षा-
वातावरणस्य विषये भारतस्य प्रबल-
चिन्तां प्रकटितवान् । एकस्मिन् वक्तव्ये,
विदेशमन्त्रालयः अवदत् यत्
बाङ्गलादेशस्य उच्चायुक्ताय केषाञ्चित्
अतिवादिनां तत्त्वानां कुकृत्यानि
संसूचितानि, ये ढाकानगरे भारतीय-
मिशन इत्येतत् विरुद्धं सुरक्षाव्यवस्थां
निर्मातुं योजनां घोषयन्ति स्म। सः
स्पष्टीकृतवान् यत् बाङ्गलादेशे सद्यः
एव घटितानां घटनानां विषये
अतिवादीभिः तत्त्वैः कल्पितं
मिथ्याविवरणं भारतं पूर्णतया
निराकरोति । मन्त्रालयः एतादृशीं
परिस्थितिं दुर्भाग्यपूर्णाम् इति अमन्यत्,
अपि च अन्तरीम-सर्वकारेण
समग्रान्वेषणं न कृतम् अस्ति, न च
घटनानां विषये भारतेन सह सार्थक-
साक्ष्यानां आदानं प्रदानं च कृतम् अस्ति

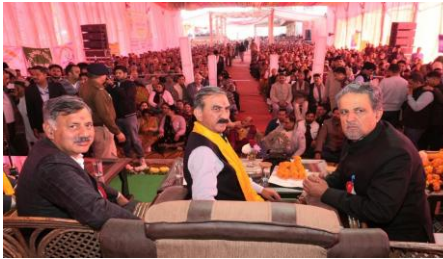
शिक्षाविभागेन पुनरावर्तनं कृतम्! २४ होरासु परिवर्तितः निर्णयः, सम्प्रति विद्यालयाः ३१ दिसम्बरपर्यन्तं वार्षिककार्यक्रमानाम् उत्सवं कर्तुं शक्नुवन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता:- **शिमला।** शिक्षाविभागेन सर्वकारीयविद्यालयेषु वार्षिककार्यक्रमं कर्तुं ३१ दिसम्बरपर्यन्तं शिथिलता प्रदत्ता अस्ति। एषा शिथिलता केवलं २०२५ वर्षस्य कृते अस्ति। विद्यालयशिक्षानिदेशालयेन अनुमतिः प्रदत्ता अस्ति। परन्तु पूर्वं दिसम्बरमासे वार्षिककार्यक्रमं कृतवन्तः सर्वकारीयविद्यालयाः नवम्बरमासे किमर्थं आयोजनं कर्तुं न शक्नुवन्ति इति व्याख्यातव्यं भविष्यति। अस्य विषये १५ जनवरीपर्यन्तं विद्यालयप्रबन्धनेन प्रतिवेदनं

दातव्यम्। इदमपि उक्तं यत् ३१ दिसम्बर दिनाङ्कात् परं विद्यालयेषु वार्षिककार्यक्रमाः कस्यापि परिस्थितौ न भवेयुः, यदि निर्देशानां अनुसरणं न क्रियते तर्हि कठोरकार्यविधिः भविष्यति। अस्य विषये विद्यालयीय-शिक्षानिदेशालयेन सर्वेभ्यः विद्यालयीय-शिक्षा उपनिदेशकेभ्यः पत्रं लिखितम् अस्ति। ज्ञातव्यं यत् २०२४ तमे वर्षे शिक्षाविभागेन निर्देशः कृताः यत् विद्यालयेषु वार्षिककार्यक्रमाः नवम्बरमासस्य प्रथमदिनात् ३० दिनाङ्कपर्यन्तं भवेयुः। परन्तु अस्मिन् वर्षे बहवः विद्यालयाः एतेषां निर्देशानां अनुपालनं न कृतवन्तः। तदनन्तरं मंगलवासरे विद्यालयीय-शिक्षानिदेशालयेन सर्वेषां मण्डलानाम् उपनिदेशकान् प्राचार्यान् मुख्यशिक्षकान् च पत्रं निर्गत्य दिसम्बरमासे सर्वकारीयविद्यालयेषु वार्षिककार्यक्रमस्य आयोजनस्य दृढतया संज्ञानं गृहीतम्, परन्तु तदनन्तरं बुधवासरे निदेशालयेन निर्देशेषु संशोधनं कृत्वा विद्यालयेषु वार्षिककार्यक्रमं कर्तुं ३१ दिसम्बरपर्यन्तं शिथिलता प्रदत्ता।

७० वर्षाणाम् अधिकवयसः पेन्शनभोक्तारः ४० दिवसेषु पूर्णावशिष्टांशं प्राप्स्यन्ति मुख्यमंत्रिणा सुखबुना बिलासपुरे कृता घोषणा

हिमसंस्कृतवार्ता:- **बिलासपुरम्।** हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखबुः घोषणां कृतवान् यत् ७० वर्षाणाम् अधिकवयसः पेन्शनभोक्तारः आगामिषु ४० दिवसेषु पूर्णावशिष्टांशं प्राप्स्यन्ति प्राप्स्यति। आगामिषु त्रितुमसिषु यावत् सर्वकारः पेन्शनभोक्तृभिः सह अपि सभां करिष्यति। मुख्यमंत्रिणा सुखबुना अपि उक्तं यत्, २०१६ तमस्य वर्षस्य जनवरी-मासस्य प्रथमदिनात् आरभ्य, बजटस्य पूर्वं लम्बितांशस्य विषये सर्वकारः विचारं करिष्यति। पेन्शनभोक्तृभिः सह परामर्शं कृत्वा अग्रे यत्किमपि कार्यं क्रियते तत् क्रियते। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखबुः बुधवासरे बिलासपुरस्य घुमारवीं इत्यत्र हिमाचलप्रदेश-पेंशनसंयुक्तमोर्चाद्वारा आयोजिते राज्यस्तरीय-पेंशनदिवसकार्यक्रमे मुख्यातिथिरूपेण वदन् आसीत्। मुख्यमन्त्री सुखबुः इत्यनेन उक्तं यत् २०२७ तमवर्षपर्यन्तं पूर्णावशिष्टांशं मुक्तिं कर्तुं प्रयत्नाः भविष्यन्ति। २०२६-

२७ तमवर्षे अपि केचन धनराशिः मुक्ताः भविष्यन्ति। संशोधितं ग्रेच्युटी, अवकाशनगदं च भुक्तं भविष्यति।

अहं कर्मचारीपुत्रः, पेन्शनभोगिनां पीडाम् अनुभवामि-

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखबुः स्वयम् एकस्य कर्मचारिणः पुत्रः इति उक्तवान्। तस्य पिता हिमाचल-मार्गपरिवहननिगमस्य चालकरूपेण कार्यं करोति स्म। सः अवदत् यत् तस्य पिता जीवितः नास्ति, परन्तु तस्य माता पेन्शनं निरन्तरं प्राप्नोति। अत एव सः पेन्शनभोक्तृणाम् आवश्यकताः, वेदनाः च अवगच्छति। राज्यसर्वकारेण पेन्शनभोक्तृणां विशेषपरिचर्या कृता अस्ति। यदा सः पदं स्वीकृतवान् तदा अधिकारिणः तस्मै कोषस्य स्थितिं प्रस्तुतवन्तः, यस्मिन् ₹७६,००० कोटिरूप्यकाणां ऋणं, विशालाः कर्मचारीदेयताः च सन्ति तदपि राज्यसर्वकारेण प्रत्येकस्य वर्गस्य समानरूपेण पालनं कृतम्। सुखबुः अवदत् यत् भाजपाशासनस्य गतपञ्चवर्षेषु एतादृशाः निर्णयाः कृताः येन राज्यस्य आर्थिकस्थितिः दुर्बलतां प्राप्ता, सामान्यजनस्य लाभः न भवति। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेस-सर्वकारः सत्तां स्वीकृत्य जनहिताय निर्णयं कर्तुम् आरब्धवान्, एते निर्णयाः २०३२ तमवर्षपर्यन्तं हिमाचलप्रदेशं देशस्य समृद्धतमं स्वनिर्भरं च राज्यं करिष्यन्ति।

"शुक्लयजुर्वेदमाध्यन्दिनशाखीयघनपाठः" इति ग्रन्थस्य महदलोकार्पणम्

हिमसंस्कृतवार्ता। विगद्वैमवासरे विद्याज्ञानमोक्षाणां भुविकाशयां ज्योतिषीठाधीश्वरजगद्गुरुशङ्कराचार्य-स्वामिश्री-अविमुक्तेश्वरानन्दसरस्वतीजीमहाराजवर्यैः

तथा च काशीविद्वत्समाजैः अतिथिप्राध्यापक-वेदमूर्तियुवावैदिकविद्वानकृतं बिहारस्य वैशालीजनपदवास्तव्यस्य डॉ मणिकुमारझाविरचितं शुक्ल यजुर्वेदमाध्यन्दिनशाखीयघनपाठः ग्रन्थस्य महदलोकार्पणम् कृतम्। ग्रन्थोऽयं आभारते अष्टविकृतिपाठे घनपाठस्य प्रथमवैदिको वर्तते। अनेनैव ग्रन्थेन सकलवेदछात्राः शोधार्थिनश्च लाभान्विता भविष्ये भविष्यन्ति। अस्मिन्वसरे वैशालीवास्तव्यः संस्कृत-शिक्षकः प्रसिद्ध शिक्षाविद् झोपाख्यो रविञ्जनः वर्धापनवर्चांसि समर्थं उक्तं यत् सम्पूर्ण वेदजगति सर्वत्र अनेन कार्येण प्रसन्नता व्याप्तिरस्ति।

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्म-वर्या हैदराबाद-नगरस्य हकीमेट-विमान-स्थानकम् प्राप्तवती

हिमसंस्कृतवार्ता:- राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्म-वर्या हैदराबाद-नगरस्य हकीमेट-विमान-स्थानकम् प्राप्तवती। राष्ट्रपतिवर्या आन्ध्रप्रदेशस्य तिरुपति-नगरात्, वार्षिक-दक्षिण-प्रवासं समागत्य सिकन्दराबाद-जनपदस्य बोलरम्-नगरस्य राष्ट्रपति-निलयम् प्रति प्रस्थितवती। राष्ट्रपतिकार्यालयः षड्दिनानि यावत् राष्ट्रपति-निलयम् इत्यस्मात् अस्य मासस्य द्वाविंशति-दिनाङ्कपर्यन्तं कार्यं करिष्यति। राष्ट्रपतिवर्या अस्मिन् मासे नवदश-दिनाङ्के राज्य-लोक-सेवा-आयोगानां अध्यक्षणां राष्ट्रिय-सम्मेलनस्य उद्घाटनं करिष्यति सहैव अस्य मासस्य विंशति-दिनाङ्के गच्चिवौली-नगरे ब्रह्माकुमारी-जनैः आयोजिते 'भारतस्य कालातीतज्ञानम् शान्ति-प्रगत्योः प्रशस्तमार्गम्' इत्यस्मिन् विषये सम्मेलने भागं ग्रहीष्यति। तेलङ्गाना-राज्यस्य राज्यपालः जिष्णुदेववर्मा, उपमुख्यमन्त्री भट्टी-विक्रमार्कः, भविष्यमाणः मन्त्री अनसूया सीतक्का, राज्यस्य मुख्यसचिवः के रामकृष्णराव, डी. जी. पी. शिवधर रेड्डी च विमानस्थानके राष्ट्रपतिवर्यायाः स्वागतम् अकुर्वन्। सशस्त्रसेनायाः अनेके वरिष्ठाः अधिकारिणः अपि तत्र उपस्थिताः आसन्।

भारतीयचलच्चित्रं 'होमबाउंड' सर्वश्रेष्ठांतराष्ट्रिय चलच्चित्र-श्रेण्यां ऑस्कर पुरस्काराय विचितं जातम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- नीरज-चैवन इत्यनेन निर्देशितं "होम्बोण्ड" इति भारतीयचलच्चित्रं सर्वश्रेष्ठ अन्तराष्ट्रिय-चलच्चित्रम् इत्यस्मिन् वर्गे अष्टनवति-तमाय ऑस्कर इति पुरस्काराय चितम् अस्ति।

जयशङ्करः भूटान्-देशस्य राष्ट्रिय दिवसस्य ग्यालोङ्ग दुवेन् इत्यस्य शुभाशयाः प्रेषितवान्

जयशङ्करः भूटान्-देशस्य विदेशमन्त्रिणे लियोन्पो डी. एन्. धुङ्ग्येल इत्यस्मै भूटान्-देशस्य जनानां कृते च राष्ट्रिय दिवसस्य ग्यालोङ्ग दुवेन् इत्यस्य शुभाशयाः प्रेषितवान्। सामाजिक-संदेश-माध्यमेन डा. जयशङ्करः अवदत् यत् भारतं द्वयोः देशयोः मध्ये विशिष्टं अद्वितीयं च सहभागित्वं निरन्तरं विकसितुं प्रतिबद्धम् अस्ति।

वस्तोद्योगस्य-निर्याते भारतेन वृद्धिर्जाताः

भारतस्य हस्तशिल्पस्य वस्त्राणां च निर्याते गतवर्षस्य समानमासस्य अपेक्षया अस्मिन् वर्षे नवम्बर-मासे नव-दशमलव चत्वारि प्रतिशन्तितस्य वृद्धिः सञ्जाता।

विमानसेवायै वायुयानं प्रार्थितम्, पर्यटनसचिवः एलायंस- एयर- इत्यस्य अध्यक्षेण वार्तालापं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। राज्यसर्वकारेण हिमाचले विमानसेवानां पुनर्स्थापनार्थं रणनीतिः परिवर्तिता अस्ति। दिल्लीभ्रमणकाले पर्यटनविभागस्य प्रधानसचिवः देवेशकुमारः एलायन्स एयर इत्यस्य अध्यक्षेण सह वार्तालापं कृत्वा नूतनं प्रस्तावम् अयच्छत्। एलायन्स एयर इत्यनेन हिमाचलसर्वकाराय समर्पितं विमानं प्रदातुं कथितम् अस्ति। राज्यसर्वकारः तस्य उपयोगेन चण्डीगढतः शिमलानगरं प्रति ततः धर्मशाला-कुल्लू-विमानस्थानकं प्रति उड्डयनं कर्तुं शक्नोति। अस्य कृते वित्तीयप्रतिरूपं निर्मितम् अस्ति, यत् पक्षद्वयस्य मध्ये वार्तालापं कर्तुं शक्यते। हिमाचले विमानसेवाः कतिपयेभ्यः मासेभ्यः बाधिताः सन्ति। शिमलाविमानस्थानकं प्रति कोऽपि विमानयानं

नागच्छति, भुन्तरविमानस्थानकस्य स्थितिः अपि तथैव अस्ति। धर्मशालायां गगनविमानस्थानके अपि सेवा न्यूनीकृता अस्ति। शिमलानगरस्य जुब्बड़हट्टी-विमानस्थानकं मानसून- पूर्वमेव निर्जनम् आसीत्, मानसून-पश्चात् अपि ततः विमानसेवा न प्राप्यते। पूर्वं उडान-योजनायाः अन्तर्गतं केन्द्रसर्वकारेण दिल्लीतः शिमलानगरं प्रति एलायन्स एयर विमानयानानि आरब्धानि आसन्। इयं सेवा दिल्ली-शिमलानगरयोः, शिमला- धर्मशाला- पर्यन्तम्, कुल्लुनगरस्य च मध्ये प्रचलति स्म। पर्यटनविभागस्य माध्यमेन सर्वकारः शिमलातः धर्मशालापर्यन्तं, शिमलातः कुल्लुपर्यन्तं च व्यवहार्यता- अन्तर-वित्तपोषणरूपेण प्रतिवर्षं ₹११ कोटिरूप्यकाणि प्रददाति स्म।

शिमला- दिल्लीमार्गे व्यवहार्यता- अन्तर- वित्तपोषणस्य प्रार्थना

एलायन्स एयर इत्यनेन उक्तं यत् दिल्ली-शिमला-मार्गे हानिः भवति, व्ययस्य पूर्तिं कर्तुं च असमर्थः अस्ति। एलायन्स एयर इत्यनेन राज्यसर्वकारात् प्रायः ₹२० कोटिरूप्यकाणां व्यवहार्यता- अन्तर-वित्तपोषणस्य अनुरोधः कृतः। दिल्लीमार्गाय एतत् धनं याच्यते। राज्यसर्वकारः द्वयोः भिन्नयोः मार्गयोः एकस्यामेव सेवायाः वित्तपोषणं कर्तुम् न इच्छति।

HPRCA TGT ARTS TEST - जनवरी १२ तः १६ पर्यन्तं भविष्यति प्रशिक्षितकलास्नातकपरीक्षा प्रवेशपत्राणि एकसप्ताहपूर्वं विमोचयिष्यन्ते

हिमसंस्कृतवार्ता:- हमीरपुरम्। हिमाचलराज्य- चयनायोगेन हमीरपुरेण प्रशिक्षित-कलास्नातकपरीक्षा (टीजीटी आर्ट्स) पदकूटसंख्या २५००१ पदानि पूरयितुं सङ्गणकाधारितपरीक्षायाः (सीबीटी) तिथयः घोषिताः। परीक्षा जनवरी १२ तः १६ पर्यन्तं भविष्यति। परीक्षायाः एकसप्ताहपूर्वं अभ्यर्थीनाम् अनुक्रमाङ्कसङ्ख्या, प्रवेशपत्रं च निर्गतं भविष्यति।

प्रतिदिनं त्रिषु सत्रेषु भविष्यति परीक्षा-

परीक्षायाः आयोजनं प्रतिदिनं त्रिषु सत्रेषु भविष्यति। TGT Non-Medical परीक्षा 25, 26, 27 दिसम्बर दिनाङ्केषु भविष्यति। अभ्यर्थिनः १८ दिसम्बर दिनाङ्के सायं ५:०० वादनानन्तरं स्वानुक्रमाङ्कसङ्ख्यां प्रवेशपत्रं च प्राप्तुम् आयोगस्य जालपुटे सङ्केतं प्रदत्तं भविष्यति। अस्याः परीक्षायाः कृते १७,००० तः अधिकाः अभ्यर्थिनः आवेदनं कृतवन्तः।

परीक्षा त्रिषु सत्रेषु भविष्यति। प्रथमं सत्रं प्रातः ८:३० वादनतः १०:३० वादनपर्यन्तं, द्वितीयसत्रम् अपराह्ण १२:०० वादनतः अपराह्ण २:०० वादनपर्यन्तं, तृतीयं सत्रम् अपराह्ण ३:३० वादनतः ५:५० वादनपर्यन्तं भविष्यति। इदानीं गुरुवासरः टीजीटी मेडिकल परीक्षायाः अन्तिमः दिवसः आसीत्। १२,८६६ अभ्यर्थीनां कृते आह्वानपत्राणि निर्गतानि। तेषु ११,९९४ अभ्यर्थिनः परीक्षायां उपस्थिताः आसन्।

टीजीटी आर्ट्स पदकूटसंख्या २५००१ पदानि पूरयितुं सङ्गणकाधारितपरीक्षा जनवरी १२ तः १६ पर्यन्तं भविष्यति। टीजीटी- गणितपरीक्षायाः अनुक्रमाङ्कः, प्रवेशपत्रं च १८ दिसम्बर दिनाङ्के सायं अभ्यर्थिभ्यः निर्गतं भविष्यति।

-डॉ. विक्रममहाजनः, सचिवः,
राज्यचयनायोगः हमीरपुरम्।

संस्कृतसाहित्य-संस्कृत्योः वाहकः

असमप्रदेशीयः, नारदोपाध्यायः

कस्यचन देशस्य साहित्यिकदिशः विकासः भवति, तस्य देशस्य मूलभाषायाः माध्यमेन। भारतस्य मूलभाषा संस्कृतमिति सर्वेऽपि जानीयुः। यतोहि वेदोपनिषत्पुराणकाव्यादयः नैकग्रन्थाः अस्याः भाषायाः वाहकभूताः। तस्मात् नैजसाहित्यस्य अध्ययनं, तथा तत्साहित्यस्य धारावाहिकतया रक्षणार्थम् एवं नैजभाषायाः ज्ञानाहरणार्थं तत्देशस्य नागरिकाणां कृते अत्यन्तम् आवश्यकता अस्ति। तदुपरि अतीतस्य वक्षःस्थले कस्यचन देशस्य सभ्यता, संस्कृतिः इत्यादिकं निगूढतया अन्तर्भूतं तिष्ठति। तस्मात् अतीतं सम्यक् ज्ञातुं भारते संस्कृतज्ञानम् अपरिहार्यम्। अन्यच्च, कस्यचन देशस्य लोकसंस्कृतेः दिशा सह मूलभाषा औतःप्रोततया संलग्ना भवति। तस्मात् एतादृशीनां दिशाम् उन्नतेः संरक्षणस्य च कृते मूलभाषायाः व्यापकज्ञानेन मानवाय विविधतथ्यं प्रकाशे आनेतुं प्रसस्तमार्गं प्रददाति। तस्मात् भारतदेशस्य नागरिकाणां कृते संस्कृतसाहित्यस्य तथा ऐतिहास्य संरक्षणार्थं संस्कृतभाषायाः अभिज्ञानम् अत्यन्तम् आवश्यकमस्ति। यथा, भारतीयाः बालाः यदि संस्कृतभाषां शुद्धतया वक्तुं, लेखितुं च न शक्नुयुः, तर्हि ते भारतस्य जनजीवनस्य ऐतिह्यं, भारतीयदर्शनं, साहित्यम् इत्यादिविषये न कदापि सम्यक् ज्ञानम् आहर्तुं शक्नुयुः, तथैव भारतीय-पर्व-संस्कार-संस्कृत्यादिविषयान् अपि न कदापि आस्वादयितुं शक्नुयुः। अन्यच्च, यदि भारतस्य नवप्रजन्मवर्गः संस्कृतभाषाम् अपसार्थं इतरभाषां प्रति आकृष्टः भवेत्, तर्हि देवभाषारूपं पवित्रं संस्कृतं कालग्रासे अवश्यं विलीनः भवेत्, इत्यत्र न शङ्का। तदा एतद्भाषायाः स्थाने अन्यभाषा हि भारते, विश्वे च डिण्डिमघोषाणं कुर्यादिति।

सरदार पटेल विश्वविद्यालयः मंडी इत्यस्य प्रथम अंतर- महाविद्यालयः एथलेटिक्स मेलनस्य भव्यः शुभारम्भः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. अमित शर्मा। सरदारपटेलविश्वविद्यालय मंडीद्वारा आयोजितं प्रथमम् अंतर- महाविद्यालय- एथलेटिक्स मेलनं बुधवासरे ऐतिहासिके पड्डलक्रीडांगणे समारम्भम्। इदं मेलनं दिसम्बरमासस्य 17तः 19 दिनांकपर्यन्तम् आयोजयिष्यते, यत्र विश्वविद्यालयसंबद्धानां विभिन्नमहाविद्यालयानां क्रीडकाः भागग्रहणं करिष्यन्ति। कार्यक्रमस्य मुख्यातिथिः सरदारपटेलविश्वविद्यालयः मंडी इत्यस्य कुलपतिः आचार्यः ललितकुमार अवस्थी आसीत्। आचार्यः राजेशकुमारशर्मा निदेशकः निदेशालयः क्रीडा, युवाविषयाः, अधिष्ठाता छात्रकल्याणं, सचिवः अंतर-महाविद्यालयः एथलेटिक्स मेलनं सर्वेषां स्वागतम् अकरोत्। सः प्रतियोगितायाः उद्देश्यं विद्यार्थिनां क्रीडाप्रतिभायां परिष्कारः, अंतर- महाविद्यालयः स्तरे क्रीडासंस्कृतिं सुदृढं करणम् अस्ति। क्रीडिका अनीता प्रतियोगितायाः दीपस्य नेतृत्वम् अकरोत्, अपि च कनिका प्रतिभागिनां कृते शपथवाचनं अकरोत्। मुख्यातिथिः स्वस्वबोधने अवदत् यत् क्रीडा शिक्षायाः अभिन्नम् अंगम् अस्ति। अनेन मनसः, शरीरस्य च पोषणं भवति। तेनोक्तं यत् विश्वविद्यालये प्रथमतया सरदारपटेलविश्वविद्यालयः क्रीडा एवं पाठ्यसहगामि-क्रियासंघस्य गठनं, क्रीडा- सांस्कृतिकनिदेशालयस्य च स्थापना जाता। विश्वविद्यालयेनसम्बद्ध महाविद्यालयानां क्रीडागतिविधीनां कृते 1.15 कोटि रूप्यकाणां व्यवस्था कृता। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता डॉ. पदम गुलेरिया वरिष्ठ उपाध्यक्षः, इंडियन केआर्किंग एंड केनोइंग एसोसिएसन एवं पूर्वप्राचार्यः अकरोत्। स्वक्तव्ये सः उक्तवान् यत् विश्वविद्यालयद्वारा क्रीडाप्रतियोगितानाम् आयोजनं सराहनीयमस्ति। डॉ. हितेशकुमारः सहनिदेशकः अवदत् यत् प्रतियोगितायां एकादश महाविद्यालयानां 250 प्रतिभागिनः भागं स्वीकरीष्यन्ति। प्रथमप्रतियोगितायां 1500 मीटरमितं पुरुषवर्गे वल्लभ महाविद्यालयस्य मण्डी इत्यस्य प्रथमकुमारः प्रथमस्थाने अस्यैव महाविद्यालयस्य शशी द्वितीये, राजकीयमहाविद्यालयस्य कुल्लू इत्यस्य बौबी तृतीयस्थाने आगतः ये मुख्यातिथिना पदकप्रदानेन सम्मानिताः। उद्घाटनावसरे क्रीडा-सांस्कृतिकगतिविधि- परिषदः अध्यक्षः डॉ. संजीव कुमारः, उपाध्यक्षः डॉ. पवेशशर्मा, सदस्यः डॉ. सुनीलसेनः, डॉ. रविंदरकुमारः, लोकेशशर्मा, डॉ. कर्णगुप्ता अधिष्ठाता, अकादमिकः, डॉ. सनीलठाकूरः अधिष्ठाता, योजना एवं विकासः, डॉ. लखवीरसिंह अधिष्ठाता, शोधः, डॉ. राकेशकुमारशर्मा सह अधिष्ठाता अकादमिकः, डॉ. जगदीपवर्मा, डॉ. चेतन चौहानः, डॉ. रामपालः, डॉ. सुनीलसेनः, समस्तसंकायसदस्याः, अधिकारिणः, मार्गदर्शकाः, प्रतिभागिनः, दलप्रबन्धकाः, निर्णायकाः, क्रीडकाः, प्रशिक्षकाः, क्रीडाप्रेमिणश्च उपस्थिताः आसन्। डॉ. संजीवकुमारः प्राचार्यः वल्लभ महाविद्यालयः मंडी सर्वेषां धन्यवादम् अकरोत्, मंचसञ्चालनं च डॉ. गौरव कपूरः सम्पादितवान्।

महाराष्ट्रसर्वकारस्य कौशलविकासः, जीविका, उद्यमिता एवं नवीनताविभागाय कविकुलगुरु-कालिदाससंस्कृत-विश्वविद्यालयेन द्वौ पाठ्यक्रमौ निर्मितौ

हिमसंस्कृतवार्ता: - नागपुरम्। महाराष्ट्रराज्यकौशल-विकाससभायाः संस्कृतविश्वविद्यालयस्य च संयुक्ताश्रयेण २१ दिवसीयस्य कर्मकाण्डप्रशिक्षणस्य आयोजनम्। महाराष्ट्रसर्वकारेण कविकुलगुरुकालिदास-संस्कृतविश्वविद्यालयाय प्रमोदमहाजनकौशल-उद्यम-विकास-अभियानम्, अस्याः योजनायाः च अन्तर्गतं २०२७ तमे वर्षे आयोजिते सिंहस्थनासिककुम्भमेला-पर्वणि पूजाविधिः-पुरोहित-प्रशिक्षण-आधारितं विशेषं लघुप्रमाणपत्रपाठ्यक्रमं निर्मातुं निर्देशः दत्तः आसीत्।

अस्य निर्देशानुसारं विश्वविद्यालयेन द्वयोः पाठ्यक्रमयोः निर्माणं कृतम् अस्ति। सिंहस्थोत्सवे सनातनधर्मस्य प्रचारार्थं धार्मिक, पुरोहितसेवा, पूजाविधिः च क्षेत्रे जीविकायाः अवसरान् लक्ष्यीकृत्य केन्द्रीकृताः सन्ति। अस्य मुख्योद्देश्यं सम्यक् प्रशिक्षणं दातुं भवति। महाराष्ट्रसर्वकारस्य कौशलविकास, रोजगार, उद्यमिता तथा नवीनता विभागस्य, महाराष्ट्रराज्यकौशलविकाससभायाः, मुम्बई तथा च कविकुलगुरुकालिदास-संस्कृतविश्वविद्यालयस्य वैदिकविज्ञानविभागस्य संयुक्त तत्वावधानेन नासिकसिंहस्थस्य पृष्ठभूमितः श्रीस्वामी अखण्डानन्दवेदवेदाङ्गमहाविद्यालये श्रीकैलाश मठः, नासिकम् इत्यत्र २१ दिवसीयः संस्कारप्रशिक्षणवर्गः आयोजितः भविष्यति। उपर्युक्तवर्गे आयोजनस्य अवधारणा माननीयः मंत्री कौशलविकासः, जीविका, उद्यमिता एवं नवीनताविभागः श्री मंगलप्रभातलौढा इत्यनेन प्रदत्ता। उपर्युक्तस्य २१ दिवसीयस्य प्रशिक्षणवर्गस्य उद्घाटनं माननीयमन्त्रिणा विश्वविद्यालयस्य माननीयकुलपतिना च आभासीमाध्यमेन १६-१२-२०२५ दिनाङ्के भविष्यति। अविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः डॉ. अतुलवैद्यस्य

निर्देशानुसारं वेदविद्या संकायस्य अधिष्ठातुः प्रो.हरेकृष्ण अगस्तीवर्यस्य अध्यक्षतायाः अधीनं उपर्युक्तविषये मार्गदर्शकसमितिः निर्मिता, समितिः वैदिकविज्ञानविभागस्य प्रमुखः डॉ. अमितभार्गवः सचिवरूपेण; सदस्यत्वेन व्याकरणविभागप्रमुख डॉ. जयवन्तचौधरी सदस्यः एवं शास्त्रविद्यागुरुकुलस्य वेदप्राध्यापकः डॉ. निशांतमिश्रः भविष्यन्ति।

अस्य पाठ्यक्रमस्य लाभाः

- सर्वकारीयं मान्यताप्राप्तं प्रमाणपत्रम्।
- कुम्भमेलायां सेवायाः अवसरः।
- कौशलविकासः उद्यमशीलतावर्धनं च।
- नासिकमहाकुम्भे पुरोहितत्वप्रशिक्षणं धर्मं, संस्कृतिं, सेवां च जीवनस्य उद्देश्यं मन्यमानानां कृते व्यक्तित्व-अवकाशान् प्रदातुं शक्नोति। पुरोहितत्वप्रशिक्षणेन एतेषां युनां कृते जीविकायाः अवसराः प्राप्यन्ते। महाकुम्भः केवलं श्रद्धायाः उत्सवः एव नास्ति, अपितु संवादस्य वैश्विकविस्तारस्य च शक्तिशालिनः माध्यमः अपि अभवत्। अतः उपर्युक्त प्रशिक्षणं सनातनधर्मस्य वैश्विकप्रवर्धनार्थं वसुधैव कुटुम्बकस्य भावनायाः आधारेण कार्यं कर्तुं च लाभप्रदं भविष्यति।

Himachal Weather - हिमाचलप्रदेशस्य समतलेषु अल्पोन्नतप्रदेशेषु त्रिदिवसपर्यन्तं सघननीहारस्य पीतसूचना

हिमसंस्कृतवार्ता: - डॉ. पद्मनाभः शिमला। गतचतुर्विंशतिहोरासु बिलासपुरक्षेत्रे सघननीहारस्य कारणेन दृश्यता पञ्चाशन्मीटरपर्यन्तं न्यूनतमा अभवत्। मण्डीक्षेत्रे तु अल्पनीहारः अभिलेखितः। अपरं राज्यस्य उच्चपर्वतीयप्रदेशेषु शीतलतरङ्गस्य प्रभावः निरन्तरं वर्तते। राज्यस्य द्वादशस्थानेषु न्यूनतमापमानं पञ्जडिग्री-सेल्सियसात् अधः अभिलेखितम्। कुकुमसेरीस्थाने न्यूनतमापमानं माइनस षड् डिग्री-सेल्सियस इति नोदितम्। तथापि शिमलानगरे रात्रिकालीनं तापमानं द्वितीयदिनमपि ११.४ डिग्री-सेल्सियस अभवत्। गतदिवसे सम्पूर्णप्रदेशे सूर्यप्रकाशः विद्यमानः आसीत्।

तथा शिमलानगरे शीतवायूनां प्रभावः वर्धते। अस्मिन् वर्षे तु हिमपातस्य प्रतीक्षा दीर्घा दृश्यते। रात्रितापमानवृद्धेः प्रभावः सामान्यजीवनेऽपि दृश्यते। हिमपाताभावेन पर्यटनव्यवसायः अपि प्रभावितः अस्ति। होटल-पर्यटनव्यवसायिनां मध्ये ऋतुस्थितेः विषये चिन्ता वर्तते। ऋतुविभागेन सूचितं यत् आगामिदिनेषु तापमानं अधिकं वर्धितुं शक्नोति। यदि पश्चिमीविक्षोभः सक्रियः न भविष्यति, तर्हि शीतात् आश्रयः एव स्थास्यति।

कदा भविष्यति वर्षा-हिमपातः च

ऋतुविज्ञानकेन्द्र-शिमलायाः अनुसारं सम्पूर्णप्रदेशे १९ दिसम्बरपर्यन्तं शुष्कं वातावरणम् एव भविष्यति। २० तथा २१ दिसम्बरयोः उच्चपर्वतीयप्रदेशेषु अल्पवृष्टेः तथा हिमपातस्य सम्भावना अस्ति। पश्चिमीविक्षोभस्य सक्रियतया ऋतुपरिवर्तनं सम्भाव्यते। २२ दिसम्बरात् अनन्तरं पुनः सम्पूर्णप्रदेशे ऋतुः स्वच्छं भविष्यति। तथैव समतलेषु अल्पोन्नतप्रदेशेषु च प्रभाते रात्रौ च कतिपयस्थानेषु सघननीहारस्य पीतसूचना कृता अस्ति। आगामि २-३ दिने न्यूनतमापमाने विशेषपरिवर्तनं न भविष्यति, ततः परं २-३ दिने न्यूनतमापमानं क्रमशः ३-४ डिग्री-सेल्सियसपर्यन्तं पतितुं शक्नोति। तथैव अधिकतमापमानं अपि आगामिदिनेषु क्रमशः ३-४ डिग्री-सेल्सियसपर्यन्तं न्यूनं भविष्यति।

शिमलानगरे रात्रितापमानस्य असामान्यवृद्धिः

शिमलानगरे चतुस्त्रिंशद्वर्षाणां अनन्तरं दिसम्बरमासे रात्रिकालीनं न्यूनतमापमानं सामान्यतः अपेक्षया अत्यधिकं अभवत्। सामान्यतः दिसम्बरमासे शिमलायां न्यूनतमापमानं ४-५ डिग्री-सेल्सियसपर्यन्तं भवति। ऋतुविशेषज्ञैः उक्तं यत् अस्मिन् वर्षे पर्वतीयप्रदेशेषु हिमपाताभावात् रात्रौ शीतवायवः न प्रवहन्ति। सामान्यतः दिसम्बरमासे उच्चप्रदेशेषु हिमपातेन समतलप्रदेशेषु

संस्कृतवार्तासंवादः

हिमसंस्कृतवार्ता: , ईदरधीरजः, हैदराबादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।
काव्या- नमस्ते नन्दिनी। अद्य का विशेष-वार्ता अस्ति?
नन्दिनी- श्रूयताम्। अद्य एकं आश्चर्यकरं वृत्तं कर्क-रोगस्य विषयं समाश्रित्य आगतम्।
काव्या- किं जातम्?
नन्दिनी- कृत्रिम-प्रज्ञया कर्क-रोगस्य चित्रेषु यत् दृष्टं, तेन संशोधकाः विस्मिताः। तया यन्त्र-बुद्ध्या चित्रेषु रोगिणां निगूढाः व्यक्तिगत-गुणाः अपि अन्विष्टाः। एतत् पूर्वं न चिन्तितम्।
काव्या- अहो, विचित्रम् एतत्। अनेन प्रकारेण तु चिकित्सा-क्षेत्रे महती प्रगतिः साधिता।
नन्दिनी- सत्यम् उक्तं त्वया। इदानीं मनो-वाचनस्य विषयः अपि श्रूयताम्।
काव्या- मनो-वाचनम्? एतत् कथं सम्भवति?
नन्दिनी- आम्। एकेन नूतनेन यन्त्र-प्रतिरूपेण मानवानां मनः पठितम्।
काव्या- आश्चर्यम्! तेन किं क्रियते?

नन्दिनी- मनुष्यः अग्रे किं करिष्यति इति तेन यन्त्रेण पूर्वमेव ज्ञातम्। मानवानां व्यवहारेण तेषाम् आशयः अवगतः।
काव्या- एतत् यन्त्रं तु भयप्रदम्। मनसः शक्तिः अतीव गुह्या खलु।
नन्दिनी- आम्। तस्मिन् एव मस्तिष्क-विषये अन्यत् एकं तथ्यं प्रकाशितम्।
काव्या- कीदृशं तत्?
नन्दिनी- मस्तिष्कस्य नाडीनाम् उपरि यत् सूक्ष्मम् आवरणं भवति, तस्य नाशेन विचार-शक्तिः कुण्ठिता।
काव्या- किं स्वल्पस्य भागस्य नाशेन अपि एतत् भवति?
नन्दिनी- बाढम्। तस्य आवरणस्य एकेन लघु-छिद्रेण अपि सम्पूर्णा विचार-प्रक्रिया बाधिता इति प्रमाणितम्।
काव्या- शरीरस्य तन्त्रं तु अतीव जटिलम्। अतः स्वास्थ्यस्य रक्षणं कठिनम्।
नन्दिनी- युक्तम्। अथ आहार-विषये अपि महत् संशोधनं प्रवर्तितम्।
काव्या- कस्य आहारस्य कृते?
नन्दिनी- बालकानां कृते निर्दुग्ध-शाकाहारस्य उपयोगः उचितः न वा इति परीक्षितम्। एतत् अध्ययनं विशाल-रूपेण कृतम्।
काव्या- तत्र किं निर्णीतम्?
नन्दिनी- यद्यपि एषः आहारः सुरक्षितः, तथापि पोषकांशानां योजना सम्यक् कृता चेत् एव लाभः प्राप्तः। अन्यथा हानिः अपि सम्भविता।
काव्या- अवगतम्। तर्हि निर्दुग्ध-शाकाहारस्य पालने सावधानता अपेक्षिता।
नन्दिनी- सत्यम्। अद्यतनी वार्ता इह समाप्ता।
काव्या- धन्यवादः नन्दिनि। एतासां वार्तानां कृते आभारं प्रकटयामि।
नन्दिनी- नमो नमः। श्वः पुनः नूतन-शोधैः सह उपस्थिता भविष्यामि। तावत् शुभं भवतु।